

ת"פ (מרכז) 42566-12-22 - מדינת ישראל נ' בהאדין שביטה

ת"פ (מרכז) 42566-12-22 - מדינת ישראל נ' בהאדין שביטה ואח'מחוזי מרכז

ת"פ (מרכז) 42566-12-22

מדינת ישראל

נגד

1. בהאדין שביטה

ע"י ב"כ עו"ד דורון שטרן

2. מוחמד שביטה (עציר)

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[14.07.2024]

כבוד השופטת אפרת פינק

גזר דין - נאשם 1

מבוא

1. נאשם 1 (להלן - "הנאשם") הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות הבאות: באישום הראשון - שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, והחזקת סכין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין; ובאישום השני - גניבה, לפי סעיף 383 לחוק העונשין.

2. לפי הכרעת הדין, הנאשם שדד את המתלונן באישום הראשון, יחד עם נאשם 2 - אחיו - בנסיבות מחמירות, תוך פגיעת המתלונן באמצעות סכין וגניבת אופניו החשמליים, מסמכים, לרבות אישור כניסה לישראל, וטלפון. הנאשם זוכה מעבירות של קשירת קשר, פגיעה בנסיבות מחמירות וניסיון פגיעה בנסיבות מחמירות, בשל ייחוס כפל עבירות בכתב האישום. עוד נקבע, כי הנאשם גם גנב את אופניו החשמליים של המתלונן באישום השני.

3. להשלמת התמונה יצוין, כי נאשם 2, אחיו של הנאשם, הורשע לפי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה של סיוע לשוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 402(ב) ו-31 לחוק העונשין. נגזרו עליו בהסכמה, בהתאם להסדר טיעון, מאסר לתקופה של 15 חודשים לצד הפעלת מאסר על תנאי, כך שסך הכל הוטל עליו מאסר לתקופה של 20 חודשים, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן באישום הראשון בסכום של 2,000 ₪.

טיעון לעונש

4. באת כוח התביעה טענה, שכתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם נפגעו הערכים החברתיים של הגנה על שלומו, ביטחון וקניינו של אדם. עוד הדגישה את חומרת עבירת השוד ואת פגיעתה הקשה בביטחון הציבור. מכאן טענה, כי הפגיעה בערכים החברתיים היא משמעותית.

עוד טענה, כי יש לקחת בחשבון את נסיבות ביצוע העבירות: באישום הראשון, הגיעו הנאשמים למקום מצוידים בסכין, ופגעו במתלונן שהגיע לישראל לצרכי פרנסה; הנאשמים פנו למתלונן כשעל פניהם מסיכות, גרמו לו לרדת מאופניו תוך שהפחידו אותו, דקרו אותו, שדדו ממנו את אופניו, הטלפון הנייד ואישור השהייה שלו; הנאשמים גרמו למתלונן נזקים ממוניים, פיסיים ונפשיים, כפי שעולה גם מעדותו; המתלונן חש אימה וחוסר אונים; לעבירות קדם תכנון, תוך הצטיידות בסכין ובמסיכות מבעוד מועד; פוטנציאל הנזק רב אף יותר שכן יכול היה להיגרם נזק חמור יותר; והעבירות בשני האישומים בוצעו לאור יום.

לטענתה, בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת יש לקבוע מתחמי ענישה, כדלקמן: באישום הראשון - מתחם הנע בין מאסר לתקופה של 3 שנים ובין מאסר לתקופה של 6 שנים, לצד ענישה נלווית, לרבות מאסר על תנאי וקנס; באישום השני - מתחם הנע בין מאסר לתקופה של חודש ובין מאסר לתקופה של 7 חודשים, לצד ענישה נלווית.

עוד טענה כי יש לקחת בחשבון בקביעת העונש המתאים בתוך המתחמים את הנסיבות הבאות: לנאשם עבר פלילי מכביד, הכולל 18 הרשעות קודמות בעבירות אלימות, רכוש וסמים, והוטלו עליו תקופות מאסר רבות וממושכות. הוא ביצע את העבירות בתיק הנדון פחות משנה לאחר שחרורו ממאסרו האחרון ואף תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי. מכאן עתרה להטיל על הנאשם עונש המצוי ברף העליון של המתחמים, והוא כולל, לאחר הפעלת התנאי במצטבר, מאסר לתקופה של 7 שנים, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי משמעותיים למתלוננים.

5. בא כוח הנאשם טען, לעומת זאת, כי נסיבות העבירות כוללות, באישום הראשון אך גניבת אופניים חשמליים, טלפון ומסמכים, ובאישום השני, גניבת אופניים חשמליים שהושבו למתלונן; מדובר באירועים אקראיים וקצרים, שלא כללו אלימות פיזית מלבד השימוש בסכין כלפי המתלונן באישום הראשון; החבלה שנגרמה למתלונן היא ברף הנמוך ביותר, והיא כוללת אך חתך שטחי ולא מדמם שנחבש, והמתלונן לא אושפז.

כן הדגיש, כי המתחמים שפירטה באת כוח התביעה אינם מתאימים לנסיבות העניין, שכן הם כוללים פגיעות קשות וחמורות במתלוננים, ואילו כאן ישנה פגיעה מינימלית בלבד.

עוד הוסיף, כי יש לראות בשני האישומים אירוע אחד נוכח סמיכות הזמנים, ולחלופין, כי האישום השני נבלע באישום הראשון. עם זאת טען, כי ככל שייקבע שיש לקבוע מתחמים נפרדים, הרי שבהתאם למדיניות הענישה יש לקבוע מתחם לאישום הראשון הנע בין מאסר לתקופה של 24 חודשים ובין מאסר לתקופה של 50 חודשים; ובגין האישום השני מתחם הנע בין מאסר על תנאי ובין מאסר לתקופה של מספר חודשים.

עוד טען, כי יש לקחת בחשבון את הנסיבות האישיות הבאות: הנאשם אמנם ניהל הוכחות אולם הוא זוכה ממספר עבירות; הנאשם נשוי, בן 41, ולו שלושה ילדים; בעברו התמכרות לסמים, שעמדה ברקע לביצוע עבירות קודמות; הוא עבר בשנת 2020 תאונה קשה עם פגיעה רב מערכתית ושברים בגולגולת, ועודנו סובל ומקבל טיפול תרופתי (ענ/2). מכאן, שהטלת מאסר על הנאשם קשה במיוחד.

לטענתו, גם יש לקחת בחשבון את המצב החריג בו נאשם 2 הגיע להסדר טיעון, במהלך ניהול ההוכחות, שכלל הסכמה עונשית. מכאן טען כי מכוח עיקרון אחדות הענישה, יש להטיל על הנאשם עונש הנגזר מעונשו של נאשם 2 ודומה לו, בשינויים המתחייבים.

לפיכך, עתר להטיל על הנאשם עונש הכולל מאסר לתקופה של 40 חודשים בגין שני האישומים ומכלול העבירות.

דיון
קביעת מתחם העונש ההולם

6. הנאשם הורשע באישום הראשון, בביצוע עבירת שוד תוך שימוש בסכין ובהחזקת סכין, כלפי מתלונן ממנו נטל את אופניו, מסמכים אישיים וטלפון נייד. עוד הורשע באישום השני, כי מספר ימים קודם לכן, גנב אופניים של מתלונן נוסף. בהתאם למבחן הקשר ההדוק, נוכח המועדים השונים והנפגעים השונים, יש לראות בכל אישום אירוע נפרד, ולקבוע מתחם ענישה עצמאי בגינו (סעיף 40(ב) לחוק העונשין; ע"פ 6894/22 אסכאפי נ' מדינת ישראל (15.8.23); ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14)).

7. במעשיו, פגע הנאשם בערכים החברתיים של הגנה על שלמות הגוף, הקניין ושלוות הנפש של הפרט וכן על שלום הציבור וביטחונו. בביצוע עבירה של שוד לאור יום יש משום פגיעה חמורה בתחושת הביטחון של הציבור, היא עשויה לגרום טראומה לנשדד, ולעתים גם לפגיעה פיזית. בביצוע שוד או אפילו גניבה של מכשיר טלפון נייד ישנה חומרה נוספת, נוכח חשיבותו הרבה, וכבר נאמר בהקשר זה "מכשירים אלה משמשים לא רק לתקשורת בין אדם לרעהו, אלא גם לצילום, לניווט, כאמצעי תשלום ולשימושים נוספים, ואוצרים בתוכם שפע של מידע בעל ערך כספי וסנטימנטלי. המסקנה המתבקשת מכך היא כי יש להחמיר בעונשם של עבריינים המבקשים לגזול את אותם חפצים יקרי ערך - תרתי משמע" (ע"פ 2031/23 בסטי נ' מדינת ישראל (28.2.24); ע"פ 280/23 מדינת ישראל נ' Abker(18.5.23); ע"פ 588/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.13)).

8. בקביעת מתחם העונש ההולם, לקחתי בחשבון את הנסיבות שהוכחו ביחס לכל אירוע: הנאשם גרם למתלונן באישום הראשון נזקים פיסיים, ממוניים ונפשיים. על כך ניתן ללמוד, בין היתר, מעדות המתלונן. המתלונן מסר כי שווי אופניו החשמליים שנשדדו הוא 3,000 ₪ ושווי מכשיר הטלפון הנייד שלו הוא 2,000 ₪, ומדובר בהערכה שגם אם לא נתמכה בקבלות, תשמש נקודת מוצא. עוד תיאר את החבלות שנגרמו לו באירוע וכי נאלץ לשהות בביתו בחופשת מחלה במשך שלושה חודשים, למרות ששילם בגין אישור כניסה לישראל 2,500 ₪ לחודש. אכן, החתך שנגרם למתלונן הוא שטחי, והמתלונן שוחרר מבית החולים (ענ/1). עם זאת, מדברי המתלונן עולה כי נותרה לו צלקת בכתפו. מכאן, שהפגיעה במתלונן כתוצאה מביצוע המעשים חמורה, ונוכח השימוש בסכין, היא יכולה היתה להיות חמורה אף יותר. ניכר גם, כי המעשים המתוארים באישום הראשון תוכננו - הנאשמים הצטיידו בסכין ובמסיכות, וכפי שעולה מעדות המתלונן, הם פנו אליו כשפניהם מכוסות - גם אם לא בחרו מראש לבצע את העבירות דווקא כלפי המתלונן. הנאשם ביצע את המיוחס יחד עם אחיו, והתרחק מהמקום על אופניו של המתלונן. מכאן, שהפגיעה בערכים החברתיים המוכנים כתוצאה מהמעשים המתוארים באישום הראשון היא בינונית - גבוהה. אשר לאישום השני - הנאשם נטל את אופניו החשמליים של המתלונן, והתרחק מהמקום באמצעותם, וזאת לאור יום ובסמיכות לתחנת משטרה. האופניים אותרו זמן קצר לאחר מכן על ידי המתלונן, והוא השיבם לחזקתו. מכאן, שהנזק שנגרם לו אינו חמור. גם אין מדובר בעבירה שבוצעה בתחכום. לפיכך, מידת הפגיעה בערכים המוגנים במעשים המתוארים באישום זה - נמוכה.

9. עוד לקחתי בחשבון את מדיניות הענישה הרלוונטית לעבירות של שוד בנסיבות מחמירות והחזקת סכין או עבירת שוד בנסיבות הכוללות החזקת סכין, לרבות פגיעה פיזית, שאינה ברף חומרה גבוהה, תוך יצירת ההבחנות הנדרשות, כפי שניתן להתרשם מהפסיקה הבאה:

- ע"פ 1223/21 צ'חברידזה נ' מדינת ישראל (14.7.21) - הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות. לפי הכרעת הדין, הנאשם הגיע לחנות נוחות כשפניו מכוסות באופן חלקי, התקרב אל עובדת החנות כשבידו סכין, משך כסף מידיה, וכשתפסה אותו בחולצתו, דחף אותה, והיא נפלה ונחבלה ברגלה. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר לתקופה של 30 חודשים ובין מאסר לתקופה של 60 חודשים, והוטלו על הנאשם מאסר לתקופה של 45 חודשים, לצד מאסרים על תנאי ופיצוי בסכום של 7,500 ₪. בהמלצת בית המשפט, חזר בו הנאשם מערעורו.

- ע"פ 5603/17 מיכולסקי נ' מדינת ישראל (11.6.18) - הנאשם הורשע, לפי הודאתו, בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, שימוש ברכב ללא רשות, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח. לפי כתב האישום, הנאשם דרש כסף ורכוש מנהג מונית באיומי סכין, יחד עם אחר, דחף את נהג המונית והפילו. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר לתקופה של 30 חודשים ובין מאסר לתקופה של 60 חודשים, והוטלו על הנאשם מאסר לתקופה של 30 חודשים, לצד מאסרים על תנאי, פסילת רישיון, פסילה על תנאי ופיצוי בסכום של 10,000 ₪. לאחר שמיעת הערות בית המשפט, חזר בו הנאשם מערעורו.

- ע"פ 5034/13 דזילוב נ' מדינת ישראל (17.9.14) - הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין. לפי הכרעת הדין, הנאשם שדד פיצויה כשפניו מכוסות, דרש מהמתלונן כסף ומוצרים באיומי סכין ובקבוק, ורגלו של המתלונן נפגעה כתוצאה מהטחת דלפק בו. נקבע כי מתחם העונש נע בין מאסר לתקופה של 3 שנים ובין מאסר לתקופה של 6 שנים, והוטלו על הנאשם מאסר לתקופה של 40 חודשים, הופעל מאסר על תנאי, ובסך הכל מאסר לתקופה של 52 חודשים, מאסרים על תנאי ופיצוי בסכום של 5,500 ₪. ערעורו של הנאשם נדחה.

- ע"פ 6001/13 קסה נ' מדינת ישראל (29.1.14) - הנאשם הורשע, לפי הודאתו, בעבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות. לפי כתב האישום, הנאשם דרש ממוכר בחנות ליתן לו כסף, הניף כלפיו סכין מתקפלת, תפס בכוח בידו של המתלונן, עיקם את אצבעותיו, והשליך לעברו מוצרים שפגעו בראשו ובגופו. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר לתקופה של שנתיים ובין מאסר לתקופה של 5 שנים, והוטלו על הנאשם מאסר לתקופה של 33 חודשים, לצד מאסר על תנאי ופיצוי בסכום של 10,000 ₪. ערעורו של הנאשם נדחה, מלבד לעניין מועד תשלום הפיצוי. וראו גם: ע"פ 2031/23 בסטי נ' מדינת ישראל (28.2.24); ות"פ (מחוזי - מרכז) 49556-07-19 מדינת ישראל נ' אלגרושי (30.4.20).

10. הענישה הנוהגת ביחס לעבירה של גניבה ברף שאינו גבוה, נעה בין מאסר על תנאי ובין מאסר לתקופה של מספר חודשים, לצד ענישה נלווית (רע"פ 3871/22 יונקץ נ' מדינת ישראל (20.6.22); עפ"ג (מחוזי - ת"א) 62378-11-15 נפתלי נ' מדינת ישראל (30.12.15)).

לא מצאתי ליתן משקל לפסיקה אליה הפנתה התביעה, הכוללת הרשעה בעבירות חמורות נוספות או פגיעה חמורה יותר במתלונן (ע"פ 8696/18 מדינת ישראל נ' מני (18.4.19) - שם הורשע הנאשם גם בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, וכתוצאה מפגיעותיו במתלוננת, היא אושפזה במשך כשבוע וחצי, נאלצה לעבור ניתוח ואף נקבעה לה נכות זמנית; ע"פ 8794/15 נקש נ' מדינת ישראל (7.11.16) - שם הורשע הנאשם גם בעבירות של קשירת קשר, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ופגיעה בנסיבות מחמירות, ולאחר שביצע את השוד וגרם לשבר בידו של המתלונן, הותירו מדמם בין שיחים במקום). גם לא מצאתי ליתן משקל לפסיקה אליה הפנו הצדדים בה לא נגרמה למתלונן פגיעה פיזית (ע"פ 3658/14 יליסיב נ' מדינת ישראל (23.1.15) - שם הורשע הנאשם בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, בגין אירוע במהלכו איים על המתלוננת עם סכין, אך לא פגע בגופה; ת"פ (מחוזי - מרכז) 32787-08-18 מדינת ישראל נ' וחידי (5.11.19) - שם הורשעו הנאשמים בעבירה של שוד מזוין בחבורה, בגין אירוע בו דרשו כסף מהמתלונן תוך שימוש במברג, אך לא פגעו בגופו).

11. מכאן, שבהתאם לנסיבות ביצוע העבירות ומדיניות הענישה, המתחם ביחס לאישום הראשון נע בין מאסר לתקופה של 30 חודשים ובין מאסר לתקופה של 60 חודשים, לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן בסכום הנע בין 5,000 ₪ ובין 10,000 ₪;

אשר לאישום השני - מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי ובין מאסר לתקופה של מספר חודשים, לצד ענישה נלווית.

קביעת העונש בתוך המתחמים

12. בקביעת העונש המתאים בתוך המתחמים לקחתי בחשבון את הנסיבות הבאות: הנאשם לא הודה במיוחד לו ומכאן שלא ניתן להקל עמו בשל כך. הנאשם אמנם זוכה מחלק מהעבירות, אולם הזיכוי עניינו בסוגיה משפטית, ולא היה כל הכרח להביא את המתלוננים לעדות. מכאן, שגם לא ניתן להקל עם הנאשם בשל חיסכון בעדויות; לנאשם עבר פלילי מכביד, הכולל הרשעות רבות בעבירות רכוש מגוונות, החזקת סכין, עבירות אלימות, סמים ועוד; נסיבות חייו של הנאשם קשות והוא עבר תאונת דרכים שגרמה לחבלה רב מערכתית (ענ/2) בשנת 2020, אולם מאז ביצע עבירות נוספות ואף הוטל עליו מאסר בגין הרשעה קודמת. כאמור, הנאשם השתחרר ממאסרו האחרון אך כשנה לפני שביצע את העבירות מושא כתב האישום; גם אם ברקע של הנאשם שימוש בסמים, אין בכך כדי לשמש להקלה עמו, שכן הוא חוזר ומבצע עבירות על רקע זה.

13. מכאן, שיש לקבוע עונש בחלקם העליון של המתחמים.

14. נוכח מכלול הנסיבות, ועברו הפלילי של הנאשם, יש להפעיל במצטבר את המאסר על תנאי התלוי ועומד נגדו לתקופה של 5 חודשים.

השלכת עונשו של נאשם 2

15. אינני סבורה שיש להסתפק בעונש הכולל מאסר לתקופה של 30 חודשים בלבד, כעתירת בא כוחו, אך בהיקש מהעונש שהוטל על נאשם 2.

ראשית, כתב האישום המתוקן בעניינו של נאשם 2 מייחס לו חלק קטן יותר באירוע. נאשם 2 הורשע בעבירה של סיוע לשוד בנסיבות מחמירות, ולפי כתב האישום המתוקן בעניינו, הוא החליט עם הנאשם לשדוד אופניים חשמליים, הצטייד עמו בסכין ומסיכה, ועצר עמו את המתלונן. אולם, הנאשם הוא שהורה למתלונן לרדת מאופניו, חתך אותו באמצעות סכין יפנית, ונטל את חפציו, בעוד נאשם 2 עומד לידו. הנאשם שבפניו הוא שביצע, אפוא, את עבירת השוד המוגמרת, הוא שפצע את המתלונן ולצד זאת הוא הורשע גם בעבירה של החזקת סכין. לפיכך, לא ניתן לגזור את עונשו של הנאשם מעונשו של נאשם 2 באופן ישיר, ויש ליתן משקל לחומרה הנוספת שבהשתתפות פעילה בשוד ובהחזקת הסכין, המצדיקה קיומו של פער משמעותי בין העונשים (ראו, למשל: ע"פ 3543/07 שוסטר נ' מדינת ישראל ((7.8.27)).

שנית, נאשם 2 הודה בכתב אישום מתוקן, ומכאן שיש למקם אותו במיקום אחר בתוך המתחם, בשונה מהנאשם שבפניי, שניהל המשפט עד תום, ולא ניתן לזקוף לזכותו הודאה ושיתוף פעולה דומה.

16. לפיכך, ישנה הבחנה מהותית בין הנאשם ובין נאשם 2 לעניין העונש הראוי, ולא ניתן לקשור בין העונש שהוטל על נאשם 2 ובין גזירת הדין עתה, אלא לכל היותר לשם השוואה תוך ביצוע האבחנות הנדרשות.

סיכום

17. לפיכך, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר לתקופה של 5 שנים, בניכוי ימי מעצרו;

ב. יופעל המאסר על תנאי מת"פ (שלום - כ"ס) 21863-06-21 לתקופה של 5 חודשים במצטבר, כך שסך הכל יוטל על הנאשם מאסר לתקופה של 65 חודשים, בניכוי ימי מעצרו;

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע, בתוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו;

ד. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור כל עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון, בתוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו;

ה. קנס בסכום של 3,000 ₪ שישולם ב-5 תשלומים שווים, החל מיום 1.8.24 והיתרה עד ל-1 לכל חודש קלנדרי שלאחר מכן;

ו. פיצוי למתלונן באישום הראשון בסכום של 8,000 ₪. את הפיצוי ישלם ב-5 תשלומים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.8.24, והיתרה עד ל-1 בכל חודש קלנדרי שלאחר מכן;

ז. פיצוי למתלונן באישום השני בסכום של 1,000 ₪. את הפיצוי ישלם ב-5 תשלומים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.8.24, והיתרה עד ל-1 בכל חודש קלנדרי שלאחר מכן;

ח. ניתן צו להשמדת המוצגים או השבתם, בכפוף לכל דין ובהתאם לשיקול דעת קצין.

ניתן היום, ח' תמוז תשפ"ד, 14 יולי 2024, בהעדר הצדדים.